

بنام خدا

بازیهای محلی
آذربایجان

پرویز زارع شاهمرسی

سر شناسه	زارع شاهمرسی، پرویز، ۱۳۵۰-
عنوان و پدیدآور	بازیهای محلی آذربایجان/ پرویز زارع شاهمرسی.
مشخصات نشر	تبریز: اختر، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۸۴ ص.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۵۱۷-۸۲۳-۷ :
وضعیت فهرست نویسی: فیبا	
یادداشت	واژه نامه
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۶۸.
موضوع	بازی‌ها -- ایران -- آذربایجان
رده بندی کنگره	۱۳۹۶: ۷۹۶/۰۹۵۵۵۵۵ GV۱۲۰۴/۷۸/ز۲
رده بندی دیوید	۷۹۶/۰۹۵۵۵۵۵
شماره کتابخانه ملی	۱۱۱۴۹۴۳:

نشر اختر

بازیهای محلی آذربایجان

پرویز زارع شاهمرسی

ناشر: نشر اختر ● صحافی امین

چاپ اول ۱۳۹۶ ● ۱۸۴ صفحه ● قطع رقعی ● شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۷-۸۲۳-۷

مرکز فروش: تبریز- اول خیابان طالقانی، روبروی مصلی، نشر اختر

تلفن: ۰۴۱-۳۵۵۵۵۳۹۳

قیمت: ۱۴۵۰۰ تومان

فهرست مطالب

۲۵	آبیلہ سن
۲۵	آبادرام و نرہ رم
۲۷	آتات اویناماق
۲۷	آتات ایلتماق
۲۷	آندی آندی
۲۷	آندی آغا
۲۷	آندی توتدو
۲۷	آتدیرما
۲۸	آتلانباخ
۲۸	آتلی آغا
۲۸	آتیج
۲۸	آتیمین باشی قیزیل
۲۸	آچیل آچیل
۲۹	آخسایان حیوان
۲۹	آدداشما
۲۹	آددان باغلاشماق
۲۹	آدشهرت
۲۹	آدقویما
۳۰	آرادان چیخان
۳۰	آرادان خیرمامکو
۳۱	آرادا ووردو
۳۲	آرتیرما
۳۲	آرخیشاق
۳۲	آسلان آو
۳۲	آسلان پیسلان

۴ / بازیهای محلی آذربایجان

۳۳	آسلان کوف
۳۳	آشیرما
۳۳	آشیق آشیق
۳۳	آشیق قوز
۳۴	آغاج آتما
۳۴	آغاج آغاج
۳۵	آغاج دؤڭسو
۳۵	آغاج فیرماق
۳۵	آغاج میمه
۳۵	آغاجین تاپ
۳۶	آغانج آغانج
۳۷	آغ سونک
۳۷	آل آغاجی
۳۷	آلچی تاوا
۳۷	آلدی قاچدی
۳۷	آل قارا قوشوم
۳۷	آمییلان پیسلان
۳۷	آنام منه کوردنیب
۳۷	آنا منی قوردا وئرمه
۳۸	آووج اویونو
۳۸	آیاغیم یاغلی
۳۸	آیاق باسدی
۳۸	آیاق جیزیغی / آیاق جیزیق
۳۸	آی قارا قوش
۳۹	آیلانماچاق
۳۹	آی ننه قوردی قوردی
۳۹	آبی اویونو
۳۹	ایشک بئلی سیندیرما
۴۰	ایشک باشی دوگمه

بازیهای محلی آذربایجان / ۵

۴۰	اتششک پاسبان
۴۰	اتششک چادیری
۴۰	اتششکلی توپ
۴۰	اتششگی سوواردین
۴۱	اتشمه
۴۱	اثلل بیلر
۴۱	اثنو یکک
۴۱	برگ
۴۱	ابه دن کیر
۴۱	ابه یه توپو دو
۴۲	انگه داش فو
۴۲	اجی
۴۲	ادی باجی
۴۲	ارغوشتهک
۴۲	ارمنی جیزیغی
۴۳	اززلی مززلی
۴۳	استوب
۴۴	اکینچی ام اکینچی
۴۴	اگیر
۴۴	ال ال اوستونده / ال اوستونده کیمین الی
۴۵	ال اله
۴۵	ال اله دو گمه جه له
۴۵	اله داش قویدو
۴۵	الیم سنده / الیم قالدی
۴۵	الین الیمه
۴۵	اؤتوش
۴۵	اوج داش
۴۶	اوجدو اوجدو
۴۶	اوج دوز

۶ / بازیهای محلی آذربایجان

۴۷	اوچدوم قوندوم
۴۷	اوچ زویدو
۴۸	اوچله مه
۴۸	اوچم
۴۸	اوچ نشان
۴۸	اوچ یاس
۴۸	اوخ آندی
۴۸	اوراق آندی
۴۸	اورتالاجا
۴۸	اورتایا گیرمه
۴۸	اؤردک منده
۴۸	اؤردک یثریمه سی
۴۸	اوروس آتدیرماسی
۴۹	اوروس کشتی سی
۴۹	اوزر بیغار
۴۹	اوزوک اوزوک / اوزوک گیزلندی
۴۹	اوزومدن سو چیخارتماق
۴۹	اوزون انششک
۵۰	اوستا شاگرد
۵۰	اوستا عایباس
۵۰	اوستام باز
۵۰	اوستا میندی
۵۱	اوستون قالا
۵۱	اؤکوز کسمه
۵۲	اولاتدی
۵۲	اون ایکی دوز
۵۳	اویدوروم آغاج
۵۳	اویدوم اویدوم
۵۳	ایپ آندی / ایپ ایپ

بازیهای محلی آذربایجان / ۷

۵۳	ایپ سوروتدو
۵۳	ایپ کئچدی
۵۴	ایت قوسلو
۵۴	ایکی داش
۵۵	ایگنه ایگنه
۵۶	ایلدیریم آغاج
۵۷	این له قیر
۵۷	یتیم ییتیجه
۵۸	بش داش
۵۹	بش دوز
۶۰	بش گؤتورر
۶۰	بشله میندی
۶۰	بابا وئر قیلنجی
۶۰	بارماق مومو
۶۰	باشا تاپدادی
۶۰	باش قاتان
۶۱	باشلانکاو
۶۱	باشماق قویدو
۶۱	بالا بلندی
۶۱	بالاجیزیق
۶۲	بالیق منده
۶۲	بایداق گؤتدو
۶۲	بلیخ
۶۳	بنده دوشه / بنووشه
۶۴	بو جاق توتدو
۶۵	بوردا بورا هاراسیدی
۶۵	بؤرک تپه
۶۵	بؤرک قاپان
۶۵	بوز تپدی

۸ / بازیهای محلی آذربایجان

۶۵	به به مه گزیر
۶۵	بیردن بیر اویونو
۶۵	بیردی بیر
۶۵	بیر قوشوم وار
۶۶	بیر قیچلی
۶۶	بیره در گمه
۶۶	بیز
۶۶	بیزین سؤمک هانی
۶۶	بیژه بیژه
۶۶	پاپاق آتدی
۶۶	پاپاق آلدی قاج
۶۶	پوشتک کنجدی
۶۶	پولا باخین
۶۷	پول پول / پول چوندرمه
۶۷	پؤلوک قاج
۶۷	پیت اویونو
۶۷	پیشتی پیشتی
۶۷	پیشدی ییولی
۶۸	پیشیدی
۶۸	پیشیک قاچدی
۶۹	پیشیک کنجدی
۶۹	پیشیک یولو
۶۹	پیل آغاجی
۷۰	پیل دسته
۷۳	تاپیر
۷۳	تاپ تاپ خمیر
۷۳	تاخلاقچی
۷۳	تاساقلانای
۷۳	تاس ملیک

بازیهای محلی آذربایجان / ۹

۷۳	تیپک تیپک
۷۳	تیپک دؤگوش
۷۳	تک آباق / تک باجاق
۷۳	تکسن جوت
۷۴	تکر سورمک
۷۴	تکمه جوت
۷۴	توپ آبدی زچدی
۷۴	توپادان سوپایا
۷۴	توپانا جیزان
۷۴	توپوزلاشما
۷۴	توپ توتدو
۷۴	توپ چرخ
۷۵	توپداش
۷۵	توپ عربی
۷۸	توپ گشتمک
۷۸	توپوق اویونو
۷۸	توخماق قارا یئلله
۷۸	توخورجون
۷۸	توخوم جنگی / توخوم جنگ
۷۸	توخوم چیخارتماق
۷۸	تورب اویونو
۷۹	تورنا دوگدو
۷۹	تورنا ووردو
۷۹	توس ابه
۸۰	توس تیپک
۸۰	توشلا اویونو
۸۰	توغای ملیک
۸۰	تولا دوگدو
۸۱	تولکو توتدو

۱۰ / بازیهای محلی آذربایجان

۸۲	تولکو جوجه
۸۳	تووخان
۸۳	توولاما
۸۴	تویوق قیزارتما
۸۵	تیخیرجین
۸۵	تیردن تیخیرتدی
۸۵	تیرما
۸۵	تینگه بیک
۸۶	جدل آغاج
۸۶	جکدی بیگیم
۸۶	جوجه گوزو
۸۶	جوجولو پشندیر گوگ
۸۷	جوراب آلتی / جوراب جوراب
۸۷	جوز آغاجی / جوز مره
۸۸	جولا توتما
۸۸	جولاددا
۸۸	جویر جیزی
۸۸	جیز
۸۹	جیزا دولما / جیزا گیردی
۸۹	جیز بیز
۸۹	جیز دانا جیزدان
۸۹	جیز قیت
۸۹	جیز لیق
۸۹	جیز یق
۹۱	جیز یق آتماق
۹۱	جیمبیلی متو
۹۲	چنچیلر
۹۲	چاخنی چاخنی داشلار
۹۲	چرله دی

بازیهای محلی آذربایجان / ۱۱

۹۲	چکدیری
۹۲	چکدیم اوزاندی
۹۳	چلیک چوماق
۹۳	چوبان چوبان
۹۴	چۆرک وئردی
۹۵	چوله جیخما
۹۵	چوماق
۹۶	چوسرد
۹۶	چونقور
۹۶	چیگین وورما
۹۶	چیلیک
۹۶	چیلیک دسته
۹۶	چیلینگ آغاج
۹۸	چینچین
۹۸	حاقالا مینمک
۹۸	حامام پوش
۹۸	حامام حامام
۹۹	خترم خشم
۹۹	خشیج خشیج
۹۹	خالا خالا
۹۹	خال پلک
۹۹	خانا
۹۹	خان توپی
۱۰۰	خرچنگ اؤتوشمه سی
۱۰۰	خیله چین / خسته کین
۱۰۱	خلله کی ماللا
۱۰۲	خورت آغاج
۱۰۲	خوروز خوروز
۱۰۳	خیدیم خیش / خیددی خیددی

۱۲ / بازیهای محلی آذربایجان

۱۰۳	داراق گیزلندی
۱۰۳	داری سپمه
۱۰۴	داش آندی
۱۰۴	داش داش
۱۰۴	داش قاچان
۱۰۴	داغدار دیغیرلاندی
۱۰۴	داغدار هئالادی
۱۰۵	دالامندی
۱۰۵	دالالالا
۱۰۵	دانقالا پشتوو
۱۰۵	دانقیلداتما
۱۰۵	داویرنا
۱۰۵	ددم منه کور دئییب
۱۰۶	دده دده
۱۰۶	دریا بالیق
۱۰۶	دستمال آپارماق
۱۰۷	دستمال قاپدی
۱۰۸	دگیرمانچی بابا
۱۰۸	دگیرمان دگیرمان
۱۰۹	دور آیاغا دور
۱۰۹	دور دورما
۱۰۹	دوردونو وئردی
۱۱۰	دورما ووردو
۱۱۰	دوره کوپ
۱۱۰	دوز بیخ
۱۱۰	دوشان اویونو
۱۱۰	دوققوز داش
۱۱۰	دؤگدورمه
۱۱۱	دوگمه اویونو

بازیهای محلی آذربایجان / ۱۳

۱۱۱	دونبالان پیسدان
۱۱۱	دژندرماج
۱۱۱	دونقا دونقا
۱۱۱	دووارا چالیدی
۱۱۱	دووارا ووردو
۱۱۲	دووارا یاخین
۱۱۲	دووارا ووردو
۱۱۲	دیز قویشی
۱۱۲	دین
۱۱۲	دیل توئما اویونو
۱۱۲	دیمدیک اوئستیمین اوجو
۱۱۲	دیمدیلی دیشو
۱۱۲	رنگه کسک
۱۱۲	روبت
۱۱۳	زولاتما
۱۱۳	زولاق آتماق
۱۱۴	زویدورمه
۱۱۴	زویولداق
۱۱۴	ساخلاتاج
۱۱۴	ساعت
۱۱۴	ساغ سول اویونو
۱۱۴	سانجیلما آغاج
۱۱۵	ساین گول
۱۱۵	سکمه جه چوبوق
۱۱۵	سکمه چیک
۱۱۵	سلام سلام
۱۱۶	سلام علیکم
۱۱۶	سنی اویونو
۱۱۶	سؤبه

۱۴ / بازیهای محلی آذربایجان

۱۱۶	سود ساغدی
۱۱۶	سودلو سوموک
۱۱۷	سودور سوموک
۱۱۷	سوزدورمه آغاج
۱۱۷	سوغور تکه
۱۱۷	سوم و چیخارتماق
۱۱۷	سولان بیک
۱۱۷	سفالماج
۱۱۸	سلیم رپود
۱۱۸	سینلیج / سنمه بیک / سینمه جک / سینمه جه
۱۱۸	سینی سینی
۱۱۸	سینیق قول
۱۱۹	سومسومک
۱۱۹	شرمی خط
۱۲۰	شنی گیرلندی
۱۲۰	شار / شار سالما / شار بازی
۱۲۰	شاققی شاققی
۱۲۰	شاه قارمان
۱۲۰	شاه وزیر
۱۲۱	شعبان رمضان
۱۲۱	شکرپنیر
۱۲۲	شله شله
۱۲۲	شوبی
۱۲۲	شیب یزد
۱۲۳	شیش قوم
۱۲۳	شیطان زولاغی
۱۲۳	شیطان مات / شیطان مره
۱۲۴	طاووس طاووس
۱۲۴	علی حیدر

بازیهای محلی آذربایجان / ۱۵

۱۲۴	فایتون فایتون
۱۲۵	فنجان
۱۲۵	فیتیل آچماق
۱۲۵	قئیقالا
۱۲۵	قاتار قویماق
۱۲۶	قاچان قاچان
۱۲۶	قاج تپ
۱۲۶	قاسیدی تریلدو
۱۲۶	قاجیشماق
۱۲۶	قارابا / قارا بوش
۱۲۶	قارا قازان
۱۲۷	قارا گوردوم
۱۲۷	قار توپو / قار داعواسی / قار گولمه
۱۲۷	قارقا اوجو دیلیمین اوجو
۱۲۷	قارماو
۱۲۷	قاریش آتماق
۱۲۸	قازان قوب
۱۲۸	قاشیق قاشیق
۱۲۸	قالادا قالدی
۱۲۹	قالادان سالدی
۱۳۰	قالادان قالایا
۱۳۰	قالا قالا
۱۳۱	قالان ییئر
۱۳۱	قانقاز
۱۳۱	قان قانتور
۱۳۲	قایتارما
۱۳۲	قاییش قاییش / قاییش گوتدو
۱۳۲	قاییشین ایچ اوزو
۱۳۳	قاییم قویوم

۱۶ / بازیهای محلی آذربایجان

۱۳۳	فجه مه داش
۱۳۳	قلندر آی قلندر
۱۳۳	قله شک
۱۳۳	قورت توتوش
۱۳۳	قورت قویون
۱۳۳	قورت گلدی
۱۳۳	قوناق
۱۳۳	قوشاق اندیر
۱۳۳	قوش اوپندو
۱۳۴	قوش دئمک
۱۳۴	قوش منده
۱۳۴	قولاق بورما
۱۳۴	قولاق بورما آشیغی
۱۳۴	قول توتما
۱۳۵	قولداش
۱۳۵	قوما باسدیردی
۱۳۵	قوما یا آتدی
۱۳۵	قوناشیق
۱۳۵	قوناق باجی
۱۳۵	قونا قویبدو
۱۳۶	قوندو قاجدی
۱۳۶	قوندوم قوندوم
۱۳۶	قونشو قونشو
۱۳۶	قونقوز
۱۳۷	قووالاشما
۱۳۷	قووالا قاجدی
۱۳۷	قووالاماجا/ قووالاماج
۱۳۷	قیچینی اوزات
۱۳۸	قیدیلانما

بازیهای محلی آذربایجان / ۱۷

۱۳۸	قیزان ووردو
۱۳۸	قنغ ابه
۱۳۸	قنغ پولاسی
۱۳۸	قنغ مره
۱۳۹	کنجه کنجه
۱۳۹	کباب کباب
۱۳۹	کیریت او یو / کیریت کیریت
۱۳۹	کروان کروان
۱۴۰	کلک توپ
۱۴۰	کله قورداش
۱۴۰	کمر و نردی
۱۴۰	کؤنمک کؤنمک
۱۴۰	کؤچورمه
۱۴۰	کؤر
۱۴۱	کور ابه
۱۴۱	کؤربو آلتیندان کنچمک
۱۴۱	کورد گلدی
۱۴۱	کوس آغاج
۱۴۲	کؤشکو بازی
۱۴۲	کؤشکو بالابان آراز باخار
۱۴۳	کؤشه قابماجا
۱۴۳	کوف اوچماق / کوف گنتمک
۱۴۳	کوفله کوفله
۱۴۳	کؤلگه چاخچاق
۱۴۳	کؤلگه نی وورماق
۱۴۳	کوله باسدیرما
۱۴۴	کوله قویا
۱۴۴	کوله قویلاما
۱۴۴	گنتمدی گله ها گنتمدی گله

۲۰ / بازیهای محلی آذربایجان

۱۶۰	نومرت
۱۶۱	وردنه آغاچ
۱۶۱	ها باخدی باخدی باخدی
۱۶۱	هاچا مینمک
۱۶۱	هاقیشقا
۱۶۱	هالیقق
۱۶۱	هاناجا
۱۶۱	هفت سنگ
۱۶۲	هفدیر آساجو
۱۶۲	هله کی ماللا
۱۶۲	هوب هوب
۱۶۲	هول ایشلمک
۱۶۲	هول اویناماق
۱۶۲	هینقلیج
۱۶۳	یئر پیشتیچی
۱۶۳	یئردن اوچا
۱۶۴	یئرده قالان قورد
۱۶۴	یئشین باباش
۱۶۴	یاتار قالخار
۱۶۴	یاخان توپ
۱۶۵	یازان
۱۶۵	یازین / یازینجاق / یاشیرباق / یاشین بابا / یاشین باج / یاشین باجی / یاشینب
۱۶۵	یالان پالان
۱۶۵	یالتان قالتان
۱۶۵	یانیتما / یانیتماچ / یانیتماجا / یاهاالماجا
۱۶۵	یوزپلنگ
۱۶۶	یولداش آپاردی
۱۶۶	یولداش آتلاردان
۱۶۷	یولداش گون هاردان چیخدی

بازیهای محلی آذربایجان / ۲۱

۱۶۷	یولداش منی قورت آپاردی
۱۶۸	یولداشیم آی یولداشیم
۱۶۸	یولداشیم باغ یشمیشی
۱۶۹	یومباج
۱۶۹	یومورتا چالایا
۱۶۹	یومورتا دؤگوشدورمک
۱۷۰	یومولماج
۱۷۰	یوشما / یومولقاج / یومولماج
۱۷۰	یووا نوتدو
۱۷۲	یوواریق
۱۷۲	یووالاماجا
۱۷۳	روشهای قرعه کشی در بازیهای محلی آذربایجان
۱۷۵	واژه نامه
۱۸۳	فهرست منابع

پیشگفتار

بازیها بخشی مهم از فرهنگ یک ملت هستند. بازی هم وسیله‌ای است که اوقات فراغت افراد را پر می‌کند و هم نشانه‌هایی مهم از اندیشه، آرزو و جهان بینی آنها را بیان می‌کند. وقتی افراد بخواهند بازی کنند به نسبت تعداد، فضا و ابزار موجود در یک مکان، می‌توانند یک بازی خلق کنند و آن را گسترش دهند و قوانینی برای آن ابداع نمایند. ریهای محلی بدین ترتیب بوجود آمده و نسل به نسل ادامه یافته‌اند.

بازیهای محلی از دیدگاه مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی و همچنین دیدگاه میراث فرهنگی، اهمیتی بسزا دارند. حتی تشابه بسیاری از بازیها با بازیهای اقوام همسایه می‌تواند نشانگر ارتباطات پیوسته و دیرپای مردمی باشد. چگونه این بازیها بوجود آمدند؟ بی تردید نیاز آنان به تحرک و هیجان در این میان نقش مهمی را ایفا می‌کند. انسانها در طول تاریخ این بازیها را آموخته و گسترش داده‌اند.

آذربایجان نیز مانند دیگر جاهای دنیا صاحب گنجینه‌ای از بازیهای محلی است. این بازیها توانسته‌اند تا زمان ما هیجان، تحرک و نشاط را در وجود اجراکنندگانشان بیافرینند. در زمان کنونی با پیشرفت علوم و تکنولوژی، سبک زندگی نیز کوچکتر شده است. شهرها به سرعت بزرگتر شده و فضاهای خالی را بلعیده‌اند. این فضاها مکانی مناسب برای برگزاری بازیهای مختلف و پرتحرک بودند.

گسترش زندگی آپارتمانی و همچنین سعی خانواده‌ها برای در حرارت دادن کودکان خود در مسیر علوم جدید، موجب افزایش بی‌تحرکی در کودکان شده است. تبدیل تلویزیون و رایانه به وسایلی برای پرکردن اوقات فراغت، امکان تحرک بدنی را گرفته و می‌رود تا نسلی ضعیف و نحیف اما با ذهنی مملو از تصاویر ماهواره‌ای و رایانه‌ای بوجود آورد.

بازیهای محلی آذربایجان / ۲۳

بازیهای محلی بویژه در شهرها در حال فراموش شدن هستند. حجم وسیع بازیهای رایانهای و سالتی مانند بیلارد و بولینگ، ذهن افراد را بکار می گیرد در حالی که بدن آنها تحرک چندانی ندارد. گسترش استفاده از وسایل برقی در روستاها و به تبع آن حضور تلویزیون در خانه های روستایی، به آرامی این مکانها را نیز به محیطی شبیه شهرها تبدیل کرده است.

بازی محلی بویژه در شهرهای کوچک و روستاها، محملی مناسب برای تحرک بدنی، رشد جسمانی، تخلیه هیجان و همچنین فراگیری مسائل روانی و ذهنی چون نظم، بی نظمی، تلاش، شش، پیروزی و شکست هستند. یک بازی در درون خود، جنبه های مختلف جسمی و روانی را گرد آورده است.

اهمیت دیگر بازیهای محلی در برگیرنده های روانی و اسطوره ای این بازیهاست. تعیین نقشهایی چون گرگ، گوسفند، حیوان، ستاد جهنم و ... خود نشان از بار معنایی خاصی دارد. اشعاری که در بازیها خوانده می شود، اگرچه ساده می نمایند ولی خود آهنگی موزون به بازی بخشیده و موسیقی را نیز در ذهن کودک پرورش می دهند. در برخی بازیها این آهنگهای موزون با حرکات بدنی همراه می شود.

آغاز این پژوهش حالتی بسیار تصادفی داشت ولی به تدریج در حالتی جدی بخود گرفت. منابع مکتوب در این باره بسیار ناقص، پراکنده و اندک بودند. به نظر می رسد که در این باره بسیار کم کار شده است. ابتدا منابع موجود را بررسی کردم آنان که خود به زبان ترکی مسلط نبودند، نام بسیاری از بازیها را اشتباه نوشته بودند. برخی افراد از آذربایجان نیز در این کار دستی بودند، تنها با استفاده از نوشته ها و گفته های دیگران به این کار دست زده بودند.

هنگامی که در روستاهای مختلف معلم بودم، با دانش آموزانی از مناطق گوناگون

۲۴ / بازیهای محلی آذربایجان

ارتباط داشتم. آنان از بازیهای رایج خود گفتند و من آنها را گردآوردم. بازیهای دیگر موجود در منابع مکتوب را نیز به آنها افزودم. علاوه بر این برخی بازیها بودند که نه در گفته‌های دانش آموزانم بودند و نه منابع مکتوب آنها را ضبط کرده بودند ولی خود در زمان کودکی در کوچه باغهای محله مارالان تبریز آنها را انجام داده و قواعد و نام آنها را بخوبی یاد داشتم.

۱۱. باید توجه داشت که ذکر تمامی جزئیات بازیهای محلی بویژه آنها که مراحل زیادی دارند ممکن نیست و تا انسان خود اجرای بازی را از نزدیک نبیند، شناخت کاملی از آنها نخواهد یافت. ولی ارائه توضیحی مختصر در مورد درون مایه اصلی بازی، می تواند برای خواننده سودمند باشد.

بدین ترتیب این کار به سامان رسید. مجموعه بازیهای ذکر شده نباید به عنوان کاملترین در نظر گرفته شود چرا که بسیاری از بازیها منسوخ شده‌اند و فقط نامی از آنها باقی است. دیگر اینکه بی‌تردید بازیهای محلی آذربایجان محدود به همین تعداد نیستند. امید آنکه خوانندگان گرامی چنانچه بازیهای دیگر یا مطلب یا نظری درباره این مجموعه دارند، بزرگوارانه آن را به نشانی shahmaran@yahoo.com به بنده برسانند تا به خواست خداوند توانا در چاپهای بعدی اضافه گردد.

بر من است که سپاس فراوان خود را از بزرگواری همه کسانی که مرا در ترتیب این مجموعه یاری کردند بویژه خانواده عزیزم، ابراز داشته و روزگار خوش و تنی سالم برای آنان آرزو نمایم. خداوند آنان را در درستکاری پایدار بدارد.

پرویز زارع شاهمرسی

تبریز- لیل آباد

۳ شهریور ۱۳۹۵